

WIELKANOC '90

NICETAS 14

Biuletyn sanktuarium św. Nikity * Kostonłoty *

Miłym i Szlachetnym
Parafianom Unitom
z Kostonłot
Przyjaciółom i Sympatykom
Sanktuarium św. Nikity
radosnych przeżyć na dni
Chrystusowej Paschy

Życzy
redakcja „NICETAS”

Alleluja!

Dałeś mu wolę, daj jemu dołę

W szczęśliwym rozwoju sytuacji politycznej, jaka zaistniała w środkowo-wschodniej Europie, spadła pętla z szyi Kościoła Wschodniego zachowującego jedność z patriarchatem rzymskim, który jest stolicą apostolską dla zachodniej części Kościoła katolickiego.

Odetchnęli opuszczający podziemia unicy Zachodniej Ukrainy. Sześciu biskupów, kilka tysięcy księży, zakonników oraz zakonnic, a także ok. 4 milionów świeckich - to imponujący lokalny Kościół.

W zaskakujący sposób odzyskał też prawo istnienia na wolności Kościół unicki w Rumunii zlikwidowany administracyjnie przez komunistyczne władze 1 grudnia 1948 r. Liczył on wtedy 6 arcybiskupów, ok. 1600 księży, 2400 kościołów, miał akademię teologiczną, trzy seminaria duchowne i ok. 2 miliony wiernych świeckich.

Dołączmy do tego ok. 350 tys. unitów w Rzeczypospolitej Polskiej, unitów w Bułgarii, w Czechosłowacji (400 tysięcy wiernych, 220 księży, 211 parafii), a ucieszy nas silny w liczbę oraz zasługi - mocny pod każdym względem Katolicki Kościół Wschodni na terenie środkowo-wschodniej Europy. Na tej właśnie granicy, gdzie spotyka się od tysiąclecia krąg kultury bizantyjskiej z kręgiem kulturowym rzymskim.

Dla pełniejszego obrazu Kościołów Unickich trzeba dodać, że liczą one w całym świecie ok. 20 milionów wiernych z różnych narodowości. Poza Rosjanami, Ukraińcami, Białorusinami, Słowakami, Rumunami, Bułgarami i Grekami w Europie - obejmują Arabów, Libańczyków, Hindusów, Etiopów: skowem te wszystkie nacje, które mieszkają na terenach starożytnych wschodnich patriarchatów. Oczywiście w łonie tych samych narodowości prowadzi swą zbawczą działalność siostrzana Kościół Prawosławny.

*За многоа лета,
Высокопреосвященнейший Владыко*

Pierwszemu w powojennej Polsce Unickiemu Biskupowi,
Najdostojniejszemu Janowi

wiele najlepszych życzeń wraz z codzienną modlitwą liturgiczną
składają Unicy Polacy
z Kostomłot

BYŁEM W KOSTOMŁOTACH

Często to, co ważne przychodzi nie-
spodziewanie. Będąc w upalne lipcowe
dni w Kostomłotach, w czasie gdy wielu
zwracało swe myśli i serca w stronę
Kijowa, Zagorska i Moskwy, przeżyłem ta-
kie właśnie zaskakujące spotkanie z
tradycją i duchowością bizantyjską. To,
co w pierwszym rzędzie uderza najbar-
ziej, to odczuwany z prawdziwą ducho-
wą przyjemnością smak świętości litur-
gii. Rozkoszując się tym smakiem można
odkryć dalsze pokłady owego bogactwa. To
już nie tylko smak. To pejzaż Królestwa
odkrywanego przez ikony, znaki, zapach
kadzidła. To długość i szerokość modlit-
wy w pokornym "Hospodi pomiluj". Spędza-
jąc kilka dni w sercu modlącej się Mat-
ki, na styku (lub jak kto woli - przeję-
ciu granicznym) dwóch potężnych trady-
cji, w miejscu oddychającym jednością w
różnorodności celebrowania misterium
wiary, odkryłem niespodziewankę wiosny.
Sprawując starożytną liturgię św. Jana
Złotoustego, doświadczyłem jak wiele od-
krywa się w człowieku, w jego sercu, pod

wpływem tej pełni. To otwarcie nazwał-
bym właśnie wiosną, okresem przebudze-
nia do nowych, odważnych kroków i za-
dań. Przebudzeniem i odkryciem tego, że
życie trzeba radykalnie zanurzyć w bo-
żych strumieniach płynących z Paschy i
żyć na miarę wezwania jakim woła nas
i cały Kościół. Żyć tak, jakby ode mnie
zależało zbawienie świata. Żyć z drugim
jak z Chrystusem.

Jak wiele można wziąć dla siebie
z tej głębi. Jak bardzo można wzbogacić
swoją intelektualizowany umysł. W tym
kontekście, dla tych, którzy wraz ze mną
byli w lipcu w tej "małej wiosce" nad
Bugiem, na pewno rozpoczęła się długo
oczekiwana wiosna.

Stąd dla nas KOSTOMŁOTY to pew-
ny znak czasu. To wezwanie do otwarcia,
do dzielenia się wzajemnym bogactwem
i jednoczenia w ubogającej różnorod-
ności. To odkrycie przez wielkie "o".
Czego wszystkim życzę.

Jacek Dudzić
z Lublina.

Literatura dotycząca historii wschodnich obrządków katolickich

- Atiys A., Historia Kościołów wschodnich, Warszawa 1978
Ostrogosky G., Dzieje Bizancjum, Warszawa 1967
Przekop E., Katolickie patriarchaty Wschodu, Lublin 1972
Przekop E., Rzym a katolickie patriarchaty Wschodu, Lublin 1973
Zernov N., Wschodnie chrześcijaństwo, Warszawa 1967

Literatura dotycząca historii Unii kościelnej w Polsce (wybór)

- Barfkowski E., Ruś chełmska od czasów rozbioru Polski, Lwów 1887
Bartoszewicz, Szkic dziejów Kościoła ruskiego w Polsce, b.m.w.
Bieganowski F., Kościół unicki w Polsce a mianowicie diecezja chełmska, Poznań b.m.w.
Bierkowski J.P., Organizacja Kościoła wschodniego w Polsce, w:
Kościół w Polsce t.11, s.781-1049
Bukowiecka, Z dziejów prześladowania Unii na Podlasiu, Warszawa 1917
Czterdzięści lat prześladowania Unii na Podlasiu, Kraków 1909
Fręchowiec T., Cerkiew grecko-katolicka na Podlasiu, Rzym 1981
Likowski E., Dzieje Kościoła unickiego ..., Poznań 1880
Likowski E., Unia brzeska, Warszawa 1907
Podlaski K. (red.), Dar Polski..., "Polonia", Londyn 1989
Popescu J.T., Unicki krzyż, w: Przegląd katolicki nr 7(1990) i nr8-9 (1990)

Ekumeniczne triduum młodzieży

NA PODLASIU / KODEŃ, JABŁEczNA, KUZAWKA, KOSTOMŁOTY / W TYM ROKU
ODPRĘDZIE SIĘ W DNIACH 25, 26, 27 MAJA. SERDECZNIE ZAPRASZAMY

a adres dla korespondencji
NICEAS - Kostomłoty
21-508 - Dobrzyce

- 4 -

Z notatnika kronikarza

+ Cały rok czekaliśmy na 14 numer Nicetasa. I wreszcie jest! W tym czasie koło historii w Europie środkowo-wschodniej obróciło się o 180 stopni. Na korzyść między innymi wolności dla Unitów.

+ We wakacje "89" w Kostomłotach starym zwyczajem odbywały się w tym roku obozowe rekolekcje młodzieżowe różnych grup.

+ Międzynarodowy charakter przybrały spotkania charyzmatyków. W jednej grupie brało udział 11 osób młodych greko-katolików ze Słowacji. Czuli się jak u siebie w domu! Razem śpiewaliśmy naszą wschodnią Liturgię. Razem z młodszymi unitami poczuliśmy się większą rodziną.

+ W innej grupie było 13 Czechów, w tym 3 diakonów rzymsko-katolickich. Też wspaniali ludzie: chłopcy i dziewczęta całkowicie oddani Kościołowi i Chrystusowi.

+ I jeszcze jedno: Sesja na temat bizentyjsko-słowiańskiego chrześcijaństwa. Byli uczestnicy z Litwy, 4 z Estonii, 4 z Londynu (jedna murzynka), oraz z Niemiec Zachodnich i Szwecji.

= Ojciec Roman brał udział w tygodniowym spotkaniu absolwentów "Russicum" w Rocca di Papa pod Rzymem. Z drugiej strony jeziora na wzgórzu Castel Gandolfo. W gronie księży różnych narodowości, a pracujących w tym samym obrządku co w Kostomłotach na wszystkich kontynentach. Wspólnym językiem był rosyjski. Ośrodek ten, to niewielkie grupy złożone z Rosjan, Białorusinów i ich pracowników oraz tubylczych sympatyków. Mieliśmy szczególnie bogatą wymianę doświadczeń duszpasterskich. Z bloku wschodniego był tylko jeden Bułgar i o. Roman. Spotkanie zakończyło się audiencją u Papieża i wspólne z Nim zdjęcie. Zaśpiewaliśmy Janowi Pawłowi "Mchaja ja lea!".

= Na tegoroczne młodzieżowe rekolekcje obozowe u nas już cały czas zajęty. Od końca czerwca do pierwszych dni września będą: Matenoja i charyzmatycy z Lublina oraz oaza z Góry Kalwarii. Życzymy owocnych przemysłów i pogodnego pleneru.

= 4 lutego b.r. odwiedziła naszą parafię grupa francuzów z zaprzyjaźnionej parafii rzymsko-kat. z Maulan diecezji podparyskiej Wersal. Soyez bienvenues à Kostomłoty!

O Kostomłotach można przeczytać w ...

Gawryś C., Ruska wiara (reportaż z Kostomłot), Więź 7-8 (1988), s. 118
 Giedz M., U unitów w Kostomłotach, Królowa Apostołów, nr 1 (1989), s. 25
 Otworzył katolicyzm i prawosławie na uniwersalizm Kościoła, ład (1988) z 3 lipca
 Bołtryk M., W unickiej parafii, Kontrasty (1987), nr 3 z 1987, s. 4-7
 Odziemkowski J., Neounia w Polsce, Chrześcijanin w Świecie, nr 181 (1988), s. 56-73
 Dąbski K., Bohaterstwo Unitów Podlaskich, Czerwinek 1989

Pascha pełna świętości nam się dziś ukazała!
 Pascha nowa i święta!
 Pascha mistyczna!
 Pascha czcigodna!
 Pascha, Chrystus Odkupiciel!
 Pascha nieskalana!
 Pascha niepodobna do innych!
 Pascha wiernych!
 Pascha otwierająca nam drzwi do Raju!
 Pascha uświęcająca wszystkich wiernych!

Pascha uroczysta, Pascha,
 Pascha Pańska! zabłyśła.
 Pascha najczcigodniejsza nad nami
 Pascha, z radością uściśnijmy się!
 O Pascho, Odkupienie naszych win!
 bo dziś z gronu jak z komnaty obłubieńczej
 promienny wyszedł Chrystus.
 Napełnił radością niewiasty
 mówiąc: Powiedźcie Apostołom!